
Wstęp

Nielegalna imigracja (migracja) i przemyt ludzi są zjawiskami nierozłącznymi oraz współcześnie dynamicznie rozwijającymi się jako bardzo dochodowe dla grup przestępczych będących ich organizatorami. Zjawiskom tym bardzo często sprzyjają szeroko rozumiane zmiany społeczno-polityczne i gospodarcze występujące zarówno w kraju przemytników, docelowym, jak i na danym obszarze geograficznym.

Właściwe rozpoznanie i rozróżnienie pojęciowe przestępstwa przemytu ludzi oraz handlu ludźmi niekiedy może stanowić istotny problem. Może to wynikać z różnego sposobu postrzegania tych procederów przez organy ścigania państwa, na którego terenie ujawniono dane przestępstwo. W celu właściwej identyfikacji niejednokrotnie nielegalnych imigrantów należy właściwie zinterpretować, czy są to osoby, które świadomie nielegalnie przekraczały granice państwowe, czy przykładowo ofiary przestępstwa handlu ludźmi.

Nielegalna imigracja do państw Unii Europejskiej jest zjawiskiem stale rosnącym, zmieniają się tylko formy i metody jej organizowania oraz źródła strumieni imigracyjnych, które uzależnione są od zmian geopolitycznych oraz pojawiających się na świecie konfliktów zbrojnych. Przedmiotem niniejszego opracowania jest wskazanie zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego całej Europy i Polski, związanych z rekordową skalą nielegalnej imigracji do państw UE. Nielegalna imigracja jest złożonym problemem, dlatego odnosząc się do opisywanego fenomenu, należy dokonać selekcji kwestii, które nie powinny być pominięte przy wyciąganiu wniosków i przedstawianiu rekomendacji działań.

W związku z arabską wiosną ludów, ekspansją Państwa Islamskiego oraz ubóstwem społeczeństw afrykańskich w ostatnich latach spotęgowało się zjawisko nielegalnej imigracji do Unii Europejskiej. Imigranci z Lewantu, Iraku, Pakistanu i Afryki poszukują możliwości uzyskania azylu lub poprawy sytuacji ekonomicznej przez znalezienie pracy (legalnej lub nielegalnej) w państwach UE.

Nielegalna imigracja do UE będzie również miała negatywny wpływ na stabilność gospodarczą kraju docelowego. Jednym z podstawowych celów znacznej części imigrantów będzie chęć podjęcia pracy na czarno, czego rezultatem może być rozrost tzw. szarej strefy.

Szara strefa (szary rynek, podziemie gospodarcze) to obszar ekonomiczny obejmujący niezarejestrowane w państwie działania gospodarcze i zarobkowe oraz osiągnięte z nich dochody. Działania gospodarcze w szarej strefie (np. praca w budownictwie) wykonywane są bez wnoszenia ubezpieczenia czy płacenia podatków. Działania podejmowane w szarej strefie są z natury rzeczy niezakazane przez prawo, jednakże osiągnięte dochody są ukrywane w całości lub w części przed aparatem fiskalnym państwa. Z tego powodu nie należy szarej strefy utożsamiać z czarną strefą (czarnym rynkiem), która obejmuje obrót nielegalnymi towarami i usługami (związanymi z działalnością przestępczą). Często strefy szara i czarna przenikają się, gdyż w wielu przypadkach działania mające na celu unikanie płacenia podatków łączy się bezpośrednio z aktywnością przestępczą (m.in.: nielegalną produkcją alkoholu, wyrobów tytoniowych czy fałszowaniem dokumentów). Dlatego znaczny potencjał zagrożenia generowany będzie przez mechanizm sprzężenia zwrotnego pomiędzy napływem imigrantów a zjawiskiem szarej strefy, będącej wynikiem synergicznego oddziaływania na siebie takich elementów jak przestępczość przemytnicza czy zatrudnianie na czarno imigrantów.

Prezentowane opracowania są wynikiem przygotowanych rozważań autorów reprezentujących różne środowiska naukowe i zawodowe oraz przeprowadzonej analizy węzłowych uwarunkowań politycznych, ekonomicznych i społecznych. Ponadto analizowane zjawisko ulega ciągłej ewolucji. Wynika to z faktu adopcji się nielegalnej imigracji do zmian zachodzących w jej otoczeniu. Dalszy wzrost nielegalnej imigracji do UE stanowi wyzwanie dla bezpieczeństwa wewnętrznego Polski jak i całej europejskiej społeczności. Główne zagrożenia obejmują rozwój przestępczości zorganizowanej, poszerzenie szarej strefy oraz wzrost zagrożenia terrorystycznego.

Redaktorzy